

Ladokkonsortiet

Beslut om svar på Förslag till nytt Konsortialavtal för Ladokkonsortiet, gemensamt personuppgiftsansvarsavtal och med förslag på personuppgiftsbiträdesavtal med UMU

Ärendet

Ladokkonsortiets styrelse har, med anledning av de diskussioner som fördes på konsortiets stämma 2021, tagit fram ett förslag till nytt konsortialavtal med bilagor för Ladokkonsortiet. Parter i Ladokkonsortiet bereds nu tillfälle att yttra sig över "Förslag till nytt Konsortialavtal för Ladokkonsortiet, gemensamt personuppgiftsansvarsavtal och med förslag på personuppgiftsbiträdesavtal med UMU" senast 30 september 2022.

Beslut

Linköpings universitet (LiU) beslutar att avge följande svar på utskickat förslag.

LiU:s generella uppfattning avseende remisshandlingarna till ett nytt konsortialavtal är att det fortfarande finns olösta frågor på området. Under föregående år har en värdefull översyn gjorts och nya förslag har lagts fram till bland annat konsortialavtal och personuppgiftsbiträdesavtal. En förbättring i strukturen kan skönjas, bland annat genom att separata personuppgiftsavtal tagits fram gentemot Umeå som drifvar verksamheten. Fortfarande saknas dock en del, för oss, väsentliga delar och i den delen hänvisar vi till vårt svar från den 7 april 2021, "Linköpings universitets svar på Förslag till nytt Konsortialavtal för Ladokkonsortiet 2022-2024" (Dnr LiU-2021-01125).

Sammanfattningsvis handlar det om några saker:

Vi anser att det bör tydliggöras i avtalet om konsortiets uppdrag är att ha ett gemensamt system med förvaltning eller om det också handlar om att i nämnda system behandla personuppgifter. Det är möjligt att göra båda delarna men att detta då bör synas tydligare i avtalet. Ett konsortieavtal handlar vanligtvis om syftet med samarbetet samt samarbetsformer kring den aktuella verksamheten som i detta avseende borde vara systemförvaltning tillika kostnader och inflytande. Ett sådant avtal innehåller i huvudsak inga regler om hur hanteringen av personuppgifter ska gå till. Så har inte befintligt avtal utformats.

Konsortiets roll som personuppgiftsbiträde vs ansvarig är fortfarande inte helt tydlig. Om varje lärosäte har ett eget personuppgiftsansvar för sina uppgifter men väljer att samarbeta i ett konsortium för att hitta teknikstöd så medför inte det, varken automatiskt eller juridiskt, att konsortiechefen med medarbetare har rätt att ta del av uppgifter eller justera dessa utan ett uppdrag. Och om uppdraget finns är konsortiechefen med medarbetare enligt vår mening i första hand biträde.

För den aktuella frågan om personuppgiftsbiträdesavtal med Umeå universitet, ett för varje lärosäte, så anser vi att den föreslagna lösningen är tillfredsställande för det arbete som utförs av Umeå universitet.

Vår uppfattning är dock att ett (motsvarande) biträdesavtal ska omfatta alla verksamhetsexperter (inklusive inhyrda konsulter) och medarbetare som arbetar inom Ladoks nationella förvaltningsorganisation.

Ytterst för hanteringen av personuppgifter inom området gäller SFS 1993:1153 (nedan kallad registerförfattningen). I den regleras vissa rättsliga förutsättningar som inte kan avtalas bort. Exempel på det är att varje lärosäte har ett eget personuppgiftsansvar, så länge detta är reglerat i förordning kan det inte avtalas bort i ett avtal om gemensamt personuppgiftsansvar. Utformningen av personuppgiftshanteringen ska enligt vår mening i sin helhet följa registerförfattningen vilket vi inte ser att den gör i tillräckligt hög grad i det föreslagna konsortialavtalet.

I det sammanhanget finns det också en problematik avseende konsortialavtalet, stycke 5.4.3. Där framgår att personer med behörighet att behandla personuppgifter (vilket innebär samtliga Ladokanvändare) *"antingen omfattas av en lagstadgad tystnadsplikt eller har åtagit sig tystnadsplikt i ett bindande Avtal"*. Denna typ av avtal som då blir av mer privat karaktär är inte förenliga med Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Denna fråga bör också stämmas av med vad som skrivs under 6.4, förslag till konsortialavtal, och där det kan bli otydligt vem som har ansvaret och i vilken roll, om uppgifter kan komma att hanteras fel. Ett exempel som kan nämnas avseende s k alias är att en myndighet inte kan medge användare utanför det egna lärosätet att ha åtkomst till dessa uppgifter utan lagstöd.

Parallellt med att förslaget till konsortialavtal (inklusive bilagor) har tagits fram har det kommit ett beslut från regeringen om en översyn av registerförfattningen. Uppdraget har initialt lämnats till Universitetskanslersämbetet som nu har i uppdrag att genomföra en översyn av förordningen (1993:1153). Bakgrunden till detta beslut är bland annat de synpunkter som framkommit i SOU 2021:83 s 173 ff. och där bland annat följande uttalande finns:

"Även om det inte är av samma omedelbara betydelse för genomförandet av vårt förslag måste det påpekas att det även i övrigt är mycket otillfredsställande att de verkliga förhållandena vad gäller förande av antagningsregistret och studieregister inte stämmer överens med regleringen i redovisningsförordningen. Redan i SOU 2017:49 konstaterades att det finns behov av en omfattande översyn

av förordningen, något som nu framstår som än mer angeläget.”

Det är LiU:s bestämda uppfattning att hanteringen av personuppgifter inom konsortiet bör följa registerförfattningens principer. Konsortieavtalet lägger förslag om bland annat direktåtkomst och gemensamt personuppgiftsansvar som inte är i överensstämmelse med registerförfattningen. Mot den bakgrunden anser LiU att justering av konsortialavtal med mera bör bordläggas till dess UKÄ har avslutat sin översyn av ovan nämnda förordning. Respektive part ska i stället fokusera på att lämna förbättringsförslag avseende aktuell förordning och därefter gemensamt utarbeta en dokumentation av konsortiets övriga handlingar.

Sist men inte minst anser vi att en korrekturgranskning behöver göras avseende samtliga föreslagna dokument. Om det blir aktuellt att tolka dessa dokument bör man också förtydliga vilket dokument som är huvuddokument för konsortialavtalet och i vilken ordning dokumenten ska läsas. Då kan man också renodla just regelhänvisningar med mera.

I de aktuella dokumenten förekommer snarlika formuleringar/stycken av text. Ibland i två av dokumenten, ibland i betydligt fler dokument (3–4 st). Det är enligt vår mening rimligt att en text endast står på ett ställe – ett underavtal eller bilaga till underavtal bör om möjligt inte ha samma text/avsnitt som ett dokument ovanför i avtalshierarkin. Därutöver förekommer det ibland att texter som dubbleras/trippleras/motsvarande inte överensstämmer till 100 %. Texterna behöver synkroniseras och som exempel kan nämnas att det i ett dokument hänvisas till ”artikel 10 i Dataskyddsförordningen” medan ett annat dokument hänvisar till ”artikel 10 i GDPR”. Ett annat exempel: hänvisas till ”artikel 9 [utan referens]” medan ytterligare ett annat dokument hänvisar till ”artikel 9 i Dataskyddsförordningen”. Ett tredje exempel rör text om beskrivning av personuppgifter i Ladok: en text refererar i punktlista till studenter vid svenska lärosäten, deltagare i uppdragsutbildning samt deltagare i förutbildning medan det i annat dokument med snarlik text endast tar upp två av de tre punkterna [deltagare i förutbildning nämns inte].

Rent tidsmässigt finns ett problem avseende stämmans beslut om förslag till nytt avtal ställt mot den tidpunkt UKÄ ska vara klara med sin analys av registerförfattningen.

Sammanfattning

LiU:s bedömning är att man ändå kan ta det nya förslaget i bruk under förutsättning att man ur förslaget tar bort de delar som enligt LiU:s mening inte kan avtalas i denna form. Exempel på detta är frågan om gemensamt personuppgiftsansvar, avtal om tystnadsplikt och hantering av det som motsvarar direktåtkomst. Varje lärosäte är en självständig myndighet och måste fatta sina egna beslut.

Handläggningen av beslutet

Beslut om avlämnande av detta svar har fattats av universitetsdirektör Kent Waltersson efter föredragning av studieadministrativ chef Robert Ericsson. I beredningen av svaret har universitetsjurist Elisabet Permvall och systemförvaltare Tor Fridell deltagit.

Kent Waltersson

Robert Ericsson

Sändlista:

Studieadministrativa direktören